

Udskriftsdato: 15. december 2025

KEN nr 9867 af 01/11/2002 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse C-43-02 om refusion mellem dansk kommune og Grønlands Hjemmestyre - behandlingsophold - aftale om refusion - opholdskommune

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 5000114-02

Ankestyrelsens principafgørelse C-43-02 om refusion mellem dansk kommune og Grønlands Hjemmestyre - behandlingsophold - aftale om refusion - opholdskommune

Resume:

Ankestyrelsen har i principielt møde behandlet en uenighed mellem Grønlands Hjemmestyre og den danske A kommune om refusion vedrørende en handicappet yngre grønlandsk mand hjemmehørende i den grønlandske B kommune, som A kommune fandt burde visiteres til et intensivt bo- og beskæftigelsestilbud i den danske C kommune.

A kommune var blevet involveret i sagen i forbindelse med mandens ophold på en døvehøjskole, som var beliggende i A kommune. Opholdet på døvehøjskolen, der var bestemt til at vare 40 uger, var bevilget af mandens grønlandske B Kommune. A kommune havde under højskoleopholdet bevilget manden invaliditetsydelse efter lov om social pension. Efter højskoleopholdets afslutning vurderede A kommune, at han burde visiteres til et intensivt bo- og beskæftigelsestilbud, som var beliggende i den danske C kommune. Grønlands Hjemmestyre og B kommune havde den opfattelse, at han burde vende hjem til Grønland, hvor der var passende bo- og beskæftigelsesmuligheder. De grønlandske myndigheder ville derfor ikke refundere udgifter i forbindelse med den behandlingsplan, som A kommune ønskede iværksat.

Ankestyrelsen fandt ikke, at Grønlands Hjemmestyre var forpligtet til at yde refusion i forbindelse med mandens forlængede behandlingsophold i Danmark. Ankestyrelsen lagde ved afgørelsen vægt på, at de grønlandske myndigheder ikke havde truffet afgørelse om det fortsatte behandlingsophold i Danmark eller indvilget i iværksættelse heraf. Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at det ikke var absolut nødvendigt, at manden i forlængelse af den grønlandske betalte foranstaltning måtte tage ophold i Danmark efter tilkendelsen af invaliditetsydelse. A kommune var opholdskommune for manden under det aftalte ophold på højskolen.

Love:

Lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m.v. - lov nr. 257 af 8. juni 1978 - § 5, stk. 2

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 755 af 9. september 2002 - § 145, stk. 2 og § 145, stk. 3

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 196, stk. 2 og § 196, stk. 3

Vejledninger:

Socialstyrelsens cirkulæreskrivelse nr. 6 af 14. oktober 1987 om betalingsforhold m.v. for personer fra Grønland, der får ophold i Danmark formidlet af grønlandske sociale myndigheder -

Sagsfremstilling:

Grønlands Hjemmestyre meddelte i telefax af 22. november 2001 A kommune betalingstilsagn vedrørende en ung döv grønlandsk mand. Betalingstilsagnet omfattede alle ydelser, der måtte blive behov for under den resterende del af mandens igangværende højskoleophold, herunder eksempelvis ophold i weekender og ferier i aflastningsfamilie. Tilsagnet omfattede tillige udgiften til invaliditetsydelse efter 1.

januar 2002, jf. Socialministeriets bekendtgørelse nr. 518 af 7. juni 2001 om betaling af social pension til personer visiteret til behandlingsophold i Danmark af grønlandske sociale myndigheder.

Af brev af 7. marts 2002 fra Hjemmestyret til B kommune på Grønland fremgik det endvidere bl.a., at Hjemmestyret ved flere lejligheder havde meddelt højskolen og andre samarbejdspartnere, at de grønlandske sociale myndigheder ved påbegyndelsen af højskoleopholdet havde besluttet, at der ikke ville blive givet bevillinger til yderligere ophold i Danmark efter maj 2002. Hjemmestyret opfordrede B kommune til med ildhu at viderebringe information til manden om hvilke tilbud B kommune kunne give, når denne vendte hjem til Grønland den 3. maj 2002.

I brev af 8. april 2002 blev fremsendt en udtalelse fra højskolen til A kommune. Det fremgik bl.a. heraf, at manden havde været elev på højskolen i perioden september 2000 til maj 2001 og igen i perioden september 2001 til 3. maj 2002. Mandens øvrige familie var aktuelt på Grønland, men en tvillingebror flyttede til Danmark i løbet af sommeren 2002. Mandens faglige niveau svarede optimistisk vurderet til 5-7 klasse. Han havde begrænsede sociale kundskaber, hvilket betød, at han havde en beskednen omgangskreds i Danmark. Han ville ikke være i stand til at bo alene i en lejlighed og havde vanskeligt ved styre en privatøkonomi. Der blev anbefalet et rimeligt intensivt pædagogisk bo- og arbejdstilbud.

Socialministeriet svarede i brev af 25. april 2002, at der på daværende tidspunkt fandtes ovennævnte cirkulæreskrivelse samt bekendtgørelse nr. 888 af 11. december 1986 og bekendtgørelse nr. 440 af 26. juni 1987 som fortolkningsbidrag til den foreliggende situation. Vedrørende spørgsmål 2) oplyste ministeriet, at retssikkerhedsloven ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. lovens § 90. Da der var tale om en konkret sag, fandt ministeriet, at en endelig afklaring burde ske i klagesystemet, det vil sige Den Sociale Ankestyrelse.

I brev af 19. april 2002 anmodede A kommune Grønlands Hjemmestyre om refusion. I brevet blev det bl.a. anført, at A kommune var opholdskommune for manden, da denne havde ophold i kommunen. A kommune var derfor nødt til at handle, da han ikke ville vende tilbage til Grønland. Eftersom Grønlands Hjemmestyre havde anbragt ham i Danmark, søgtes der om refusion til et bo- og beskæftigelsestilbud i C kommune. I tilknytning hertil bemærkede A kommune, at manden havde et meget lille netværk på Grønland, idet der ikke var noget ungdomsmiljø med tegnsprog på Grønland, ligesom hans families brug af tegnsprog var meget begrænset. Dette betød samlet, at han følte sig meget isoleret og ensom på Grønland. Institutionen i C kommune havde godkendt ansøgningen og der var plads til ham på institutionen den 3. maj 2002. Uanset hvad havde manden besluttet sig for at blive i Danmark. Denne behandlingsplan blev vurderet til at være hans eneste - og bedste - mulighed for at få et godt liv i Danmark.

I brev af 24. april 2002 svarede Grønlands Hjemmestyre på anmodningen om fortsat refusionstilsgagn. Hjemmestyret meddelte afslag under henvisning til, at manden forud for påbegyndelsen af højskoleopholdet var bekendt med, at der var givet bevilling til 40 ugers højskoleophold og ikke til efterfølgende hjælpeforanstaltninger. B kommune var af den opfattelse, at der fortsat var muligheder for bolig, forsørgelse og beskyttet beskæftigelse i Grønland, når højskoleopholdet var afsluttet. Manden havde selv anket denne afgørelse og sagen verserede for det sociale ankenævn i Grønland.

Endelig forelå afgørelse af 12. marts 2002 fra B kommune i Grønland til manden. Af brevet fremgik bl.a., at manden havde anmodet B kommune om at flytte til Danmark. Herom bemærkede B kommune, at kommunen ikke kunne være behjælpelig med at finde bolig og arbejde i Danmark, idet dette beroede på danske regler og ikke grønlandske. B kommune ville i stedet foreslå, at han tog tilbage til sine forældre i B Kommune, og at kommunen hjalp ham med at få et arbejde. Efter han havde etableret sig på arbejdet,

kunne det komme på tale, at han fik sin egen bolig i B kommune. Kommunen henviste til, at hans forældre fandt det bedst, at han boede hjemme, før han fik egen bolig.

Manden havde påklaget afgørelsen i et udateret brev. Af anken fremgik det bl.a., at B kommune burde skrive det, hvis økonomi var den reelle årsag til afgørelsen. Han forklarede ønsket om at flytte permanent til Danmark med, at han på Grønland ville have sine forældre, men ikke muligheden for at finde sammen med andre i et ungt døvemiljø. Desuden syntes han ikke, at man kunne tvinge ham til at bo hos forældrene. Han fandt, at det behandlingstilbud, som kunne gives i Danmark var mere relevant end de tilsvarende grønlandske muligheder.

I brev af 21. maj 2002 indbragte A kommune sagen for Ankestyrelsen. Af brevet fremgik det bl.a., at manden havde været i Danmark i perioderne august 1996 til maj 1999 og september 2000 til maj 2002. Denne baggrund sammenholdt med at omgivelserne i den grønlandske kommune kun i mindre omfang kunne tegnsprog, havde medført, at manden ønskede at blive i Danmark. Højskolen havde foreslået, at han kunne blive på højskolen indtil afklaringen af sagen, men senest havde højskolen måttet erkende, at den ikke kunne magte denne opgave. Mandens bo- og beskæftigelsessituation måtte derfor løses snarest.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke, at Grønlands Hjemmestyre var forpligtet til at yde refusion i forbindelse med mandens forlængede behandlingsophold i Danmark. Dette betød, at kommunen ikke var berettiget til refusion efter afslutningen af opholdet på døvehøjskolen den 2. maj 2002.

Ankestyrelsen fandt endvidere, at kommunen havde været opholdskommune for manden i hvert fald fra Grønlands Hjemmestyre den 22. november 2001 afgav refusionstilsagn og indtil afslutningen af højskoleopholdet.

Ankestyrelsen traf ikke afgørelse om, hvorvidt A kommune var mandens opholdskommune efter afslutningen af højskoleopholdet. Ankestyrelsen bemærkede i den forbindelse, at A Kommune om fornødent måtte træffe afgørelse herom overfor manden med sædvanlig klageadgang til det sociale nævn. Ankestyrelsen bemærkede endvidere, at det beror på en konkret vurdering af mandens tilknytning til henholdsvis Grønland og Danmark, hvorvidt A kommune efter højskoleopholdet måtte anses for opholdskommune for manden.

Begrundelsen for afgørelsen om refusion var, at de grønlandske myndigheder ikke havde truffet afgørelse om det fortsatte ophold i Danmark på institutionen i C kommune eller indvilget i iværksættelse heraf.

Begrundelsen var videre, at det ikke kunne anses for absolut nødvendigt, at manden i forlængelse af den grønlandske betalte foranstaltning måtte tage ophold på institutionen i C kommune efter at han var tilkendt invaliditetsydelse i Danmark.

Ankestyrelsen lagde vægt på Socialstyrelsens cirkulæreskrivelse nr. 6 af 14. oktober 1987 om betalingsforhold m.v. for personer fra Grønland, der får ophold i Danmark formidlet af grønlandske sociale myndigheder, og § 4 i Socialministeriets bekendtgørelse nr. 888 af 11. december 1986 om pligt til at modtage færing og grønlændere på bistandslovens institutioner under amtskommunerne for personer med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. Af bekendtgørelsen fremgår, at der er modtagepligt for amtskommunerne på lands- eller landsdelsdækkende institutioner af personer med bopæl i Grønland, jf. nærmere herom i § 4, stk. 1, og at beslutningen om optagelse træffes af de grønlandske myndigheder efter forhandling med vedkommende amtskommune, jf. stk. 2. Af cirkulæreskrivelsen fremgår, at det som hovedregel må anses som en forudsætning, at der er enighed mellem de grønlandske og danske

myndigheder om behandlingsplanen, jf. herved pkt. 2.7, hvorefter refusionskravet gælder, så længe den pågældende følger den af de grønlandske og danske myndigheder lagte behandlingsplan og fortsat har behov for bistand.

Der var herved lagt vægt på, at det aftalte midlertidige behandlingsophold på højskolen var afsluttet, og at A kommune nu ønskede refusionstilsagn til en ny foranstaltning, der tidsmæssigt gik ud over det aftalte, samt at Grønlands Hjemmestyre under henvisning til det afgrænsede refusionstilsagn, jf. telefax af 22. november 2001, i brev af 24. april 2002 havde afvist fortsat at yde refusion.

Ankestyrelsen lagde endvidere vægt på, at selvom manden var tilkendt invaliditetsydelse og ifølge det oplyste ikke kunne klare sig selv så var der ifølge den grønlandske kommune fortsat muligheder for bolig, forsørgelse og beskyttet beskæftigelse i Grønland.

Endelig lagde Ankestyrelsen vægt på, at ifølge cirkulæreskrivelse af 14. oktober 1987 er formålet at de pågældende personer skal bringes i stand til at klare sig selv i det grønlandske samfund med de hjælpeforanstaltninger, som stilles til rådighed i Grønland, jf. cirkulæreskrivelsens pkt. 1.4.

Begrundelsen for afgørelsen om opholdskommune var, at det fremgår af Socialstyrelsens cirkulæreskrivelse nr. 6 af 14. oktober 1987, at den danske kommune bliver opholdskommune for personer fra Grønland, der på foranledning af grønlandske sociale myndigheder får ophold i pågældende kommune.